

FOIĂ ENCICLOPEDICĂ LITERARĂ, A PARE IN FIECARE LUNĂ DE DOUĂ-ORI

Prețul abonamentului :

Pentru Austro-Ungaria 4 corone
Pentru România și străinătate . . . 6 franci

PROPRIETAR ȘI REDACTOR :

IOAN BACIU
preot.

Prețul inserțiunilor :

Pentru publicațiile de peste tot anul (de 24 ori)
tot după 50 cuvinte cu litere garmond se compună
1 coronă, er cu litere mai grose dublu.

TROMPETA.

de Don Pedro A. de Alarcón.
(Urmare)

Fiecare osindit cearcă să se acațe, ca scaiul, de o anu-mită idea, spre a nu o mai părăsi. Pe mine mă cuprinsese un neastimper, nesece friguri, un fel de delir. Cugetul la Ramon, la Ramon cel care trăia sau era mort, la Ramon cel din cer la Ramon cel de la sihastră, înmă muncia creierii în așa chip, cât în acelea ore chinuitoare ale morții nu mă puteam gândi la nimic alta.

Apoi mă desbrăcarea de uniforma mea de căpitan și-mi dădură o manta vechie de soldat, și o căciulă.

Astfel mergeam cu alți nouăspredece camerași, la morte. Numai unul singur dintre acestia a fost grațiat... fiindcă era muzic! Carlislii grațiară viața tuturor muzicilor, fiindcă batalioanele lor aveau lipsă de acestia...

„Și d-ta, Don Basilio, erai muzic pre atunci? Ți-ai mântuit viața?” strigară tinerii, ca dintr'o gură.

„Nu dragii mei” dișe Veteranul, „eu nu eram muzic.”

Soldașii formară un careu, în mijlocul căruia ne-au aședat pre noi...

Eu am tras numărul 11, cea ce însemna, că la morte eram al unspredecelea în rind. În tre acestea mă gândeam la soția și la fata mea, la tine și la mamă-ta, copila mea!

Pușcăturile răsumară...

Simetul puștilor, mă facu aproape să-mi perd conștiința. Și de vreme ce ochii înmă erau legați, nu puteam vedea cum mor camerași mei.

Număram fiecare salvă, spre a ști, când va sosi la mine rindul ca se mor.

După salva a treia sau a patra înmă perdui conștiința.

Ah! Impușcăturile acelea înmă vor hui vecinic în inimă și minte.

Acum mi se părea că le aud la o depărtare de miș de mituri, acum le simțeam erăși răsunând în capul meu.

Și salvele urnară una după alta!

Acum! cugetai eu:

Salva răsună și eu trăiam încă.

Acea care urmează-e!... fu ultimul meu gând.

Simțeam, că m'au apucat de umeri, ca mă scutură și-mi strigă în urechi.

Cașii la pământ.

Nu mă gândeam la nimic... Simțeam înse totul ca într'un vis adânc.

Mi se părea că eram impușcat.

V.

Apoi mi se paru, că zac pe un pat, în închisoarea mea. Nu vedeam nimic.

Înmi dusei mâna la față, ca și când aș fi vrut să-mi rump o legătore, și-mi loviți ochii, tare cășcați... Orbisem ore?

Nu... închisoarea în care mă aflam era întunecoasă.

Audiți sunete de clopot și mă cutremurai.

Era ore glasul clopotului de sara?

Sunt nouă ore, cugetam eu în mine, dar ce di?

O umbră mai neagră decât întunere-ul din tenmița, se plecă asupra mea.

Și ceialalt? Ceialalt optsprededece?

Toți au fost impușcați!

Și eu?

Trăiam, sau doră m'au apucat un delir în moment.

Buzele mele murmurară mecanicesce un nume, ce părea că și acum mă apasă cu greutatea unui munte... „Ramon!”

„Ce poftesci” răspunse umbra de lângă mine.

Tremuram de bucuria.

„Dumneddule!” esclamai eu, „sum pe ceialaltă lume?”

„Nu!” răspunse aceeași voce.

„Ramon, tu trăiesci?”

„Da!”

„Și eu?”

„Asemenea!”

„Unde mă află? Acesta este sihastră delă San-Nicolo? Nu sum eu prinsoner? Totul au fost numai un vis?”

„Nu, Basilio, tu nu ai visat. Ascultă-mă.

VI.

„După cum vei ști, eu am ucis erii pe colonellu în lupta cinstită.

Sum răsbumat. M'am luptat mai departe, cu turbare... măcelărind tot ce-mi vinea în cale... până se întunecă... până când nu s'a mai aflat nici un sullet pre câmpul de războiu...

Când răsări luna, mi-am adus aminte de tine. Atunci m'am îndreptat spre sihastria, cu gândul de a te aștepta acolo.

Erau zece ore sara. Noi avem se ne întâlnim la o oră. În noaptea precedentă nu am fost închis nici un ochiu, și astfel am căzut într'un somn adânc.

La o oră scosei un țipet și mă trezii.

Visasem, că ai fi murit.

Ce s'a fost ales de tine?

Au sunat două... trei... patru ore... Ce noapte plină de chinuri! Fără îndoială, tu ai căzut în luptă.

Se revărsa de ziua.

Acum părăsi sihastria și am început a căuta oștea rebelilor. Am aflat tocmai când răsărea soarele. Și de vreme ce toți creuseră că am fost căzut în sara zilei precedente, mă îmbrățoșeză de bucuria acestei neașteptate revederi, și generalul mă încarcă de distincțiuni.

În decursul vorbirii am aflat că douăzeci și unu de prizoneri vor fi executați. Un fel de simțire nehotărâtă mă cuprinsă.

„Ore, se nu fiă, Basilio între ei?” mă întrebai pre mine însumi.

Alergai spre locul de executare și am vedut careul deja format.

O salvă răsuna...

Așa dară, executarea s'a început deja.

Am încercat se ved ceva, nu vedem inse nimic.

Durerea mă orbise: frica mă făcea se ameteșc.

În sfârșit te-am recunoscut.

Așa dară totuși vei fi împuscat.

Doze victime cadură înaintea ta...

Ce se fac?...

Am alergat la tine, te-am strins în brațe și cu glasul tremurător și înălțat am strigat îngânând:

„Acesta nu! Acesta nu, domnule general!”

Generalul care comanda careul și căruia i erau cunoscute faptele mele din luptă, răspuse:

„Pentru ce nu? Este el dora un muzic?”

Cuvintele acéstea avură asupra mea acel efect, ca și când soarele și-ar revărsa totă strălucirea razelor sale în ochii carii numai acum și-au câștigat lumina, ai unui orb din nascere bătrân.

Raza de speranță îmi isbi ochii așa de pe neașteptate, încât aprôpe mă orbi.

„Muzic!” esclamai eu, „da, da, domnule general. E muzic... și încă un muzic vestit!”

Între acestea, tu zăceai fără simțire, la pământ.

Din ce instrument cântă?” întrebă mai departe generalul.

„Din... la... în... la... da... așa este!... din trompetă!”

„Aveți lipsă de o trompetă?” întrebă generalul pe șeful muzicii de regiment.

Cinci secunde — cinci vécuri pentru mine — trecură, până se auzi răspunsul.

„Da, avem lipsă, domnule general,” dișe maestrul de muzică.

„Duceți omul de aici și apoi continuați cu executarea!...” strigă conducătorul carliștilor.

Eu te-am luat în brață și te-am adus în închisórea acésta.

VII.

Când sfârși Ramon, mă ridicai rîdind și plângând tot deodată, îl îmbrățoșai și tremuram nu știu cum:

„Așa dară ție-ți dătoresc viața...”

„Încă nu!” răspuse el.

„Cum așa?” esclamai eu.

„Știi cânta din trompetă?”

„Nu!”

„Atunci nu-mi dătoresci viața, și mi-am pierdut-o pe a mea fără de a o mântui pe a ta.”

Stam ca înmărmurit.

„Nu te pricepi de loc în ale muzicii?” continuă Ramon.

„Puțin, de tot puțin... Îți aduci dor aminte că în colegiu am fost luat instrucția la olaltă.”

„Acesta e puțin, sau mai bine diș nimic. Atunci nu-i nici o scăpare. Morțea ta e sigură!... Și eu încă trébuie se mor alături de tine... ca un tradator... ca un înșelător. În timp de patrușprédece zile trébuie să se organizeze corpul de muzică și tu se fi incorporat la acela!...”

„În timp de patrușprédece zile!”

„Nici mai mult nici mai puțin! Și de vreme ce tu până atunci nu vei ști cânta din trompetă... căci bunul Dumnezeu nu va face minuni — ne vor împușca fără nici un pardon!”

„Se te împușce pre tine!” esclamai eu. „Pre tine! căruia i dătoresc viața, și încă din pricina mea. O nu, nu! Acesta nu o pôte ceriul lăsa! În timp de patrușprédece zile voiu ști din muzică atăta, încât se pot cânta din trompetă!”

Ramon surise cu amar.

VIII.

Ce se vó mai spun, copii mei? În patrușprédece zile... o putere a voinții!... în patrușprédece zile și tot atâtea nopți nedormite — căci în acesta jumătate de lună, nu m'am bucurat nici de somn, nici de odihnă — în patrușprédece zile am învățat se cânt din trompetă!

Ce mai zile!

Eu și Ramon eșam zilnic la olaltă, în liber. Acolo petrecem zile întregi în societatea unui muzic, care venea anume aici, dintr'un orășel apropiat, ca se mă instruce...

Se fi scăpat cu fuga!... Acesta o cetese eu din ochii voștri. Nimic mai imposibil decât acesta! Eu eram prizoner și ca atare aspru păzit... Și Ramon nu voia se fugă fără mine...

Nu vorbeam nimic... nu mă cugetam la nimic, nu mâncam nimic.

Trupul meu trăia, eu inse eram stăpânit singur numai de frenesia muzicii, de gândul la trompetă, îndrăcita de trompetă.

Voiam se învăț a cânta din ea și am învățat!...

Da! olog de eram și așa fi învățat a merge...

Mut se fi fost și așa fi învățat a vorbi...

Orb, și așa fi vedut...

Fîind că voiam.

Ah! Voința învinge orî ce. A voi este a putea

A voi: este un cuvânt atotputernic...

Am învățat a voi, copii mei! Învățați și voi acest mare adevér!

Astfel mi-am mântuit viața și pre cea a lui Ramon.

În schimb inse mi-am pierdut mintea. Ajunsésem un muzic fanatic. Timp de trei ani întruna, nu am lăsat trompeta din mână.

Do-re-mi-fa-so-la-si: acesta era pentru mine totul, pre atunci.

Ramon nu mă părăsi.

Noi emigrarém în Franța și eu cântam și aici din trompetă.

Trompeta eram eu. Pe buzele mele era cântare! Ómenii, poporă și artiști mari mă încunjurau, ascultând la mine.

Eram admirat, eram o minune...

Trompeta se duplica sub degetele mele, ea plângea se tânguia, striga. urla. Ea invita rîndunelele, animalele sélbatice suspinurile omenesci.

Plumânile mele erau de fer...

Și viața acésta ținu mai mult de doi ani.

Atunci deodată muri prietinel meu.

Vederea cadavrului sêu îmi readuse mințile la loc...

Și într'o di, după ce mi-am fost recăpătat mințile, am luat în mână trompeta... și vó gândiți mirarea mea, eu nu mai sciam sufla în ea.

Mai cereți încă și acum ca se vó cânt de joc?...

Enea Pop Bota.

Roza Alpilor.

Departate, între piscurile Alpilor ce se ridică până la cer, unde om nu umbla, unde erbă nu crește ci numai norii osteniți se lasă pe virfurile stâncilor, deasupra cuibului sumetului vultur, pe un colț de stâncă, preste o cascadă înfricoșată, se află o cruce de lemn. Religiositatea a implântat acolo stegul creștinimului ca să-și arete credința care invală, că toate sunt a Lui, a Celui ce ne conduce sorțile, a preputernicului D-zeu, văile roditoare, stâncile pustii; că e în tot locul de față: pre câmpiile locuite și pe munții cu virfuri nevădute.

Credința poporului însoțese crucea asta cu o altă explicație: leagă de ea o legendă, o legendă înfiorătoare și de aceea vorbește despre ea cu o frică ascunsă; în jurul ei se adună duchurile nopții și în sfaturi.

Locuitorii pacinici a văilor sau vânătorii rătăciți pe acolo deja de departe își ie pălăria de pe cap și își face cruce: Domne nu mă duc în ispită și încunjură locul înfiorător.

Și cum nu, dor acela e semnul pedepsei lui D-zeu, care ajunge păcatul, și dacă la născut ușurătatea.

Străinilor, cari vin pe acolo din mari depărtări le povestesc omenii istorii grozave! Mulți cu mare cetezanță au ureat suișul acesta punându-și viața în cel mai mare pericol. Doi călători au ameliț și au cădut în prăpastie, și asta a fost destulă cauză ca să întărească și mai mult credința deșartă a poporului.

Din audite știam legenda și așa fi dorit să-și știu și istoria. Am plecat.

După amiazi, cam pela două ore eram în mica comună nemțaseă. Era și vremea se mă odichnesc puțin fiindcă de dimineața

până acum m'a și cam scuturat trăsura. Vestmintele mi erau albe de pulvere, ca și când le-aș fi presărat cu făină; gura, urechile mi erau pline de prav. Tote estea numai întârzie prânzul și am o fome de lup. Hotelierul un nemț bine trăit pe acărui față se puteu ceti omenia și simplitatea, auzind de departe sunetul clopoțelilor, deja aștepta înaintea casei. M'a primit amical dar pentruacea zău nu ș'a luat pipa din gură ci numai așa cu o mână ajută, nu mie ci surugiului, ca se desprindă caii.

În sfârșit am ajuns în lăuntru, mi-au dat apă se me spăl mi-au pus înainte nește rămășițe de mâncări și o olă cu vin de mere. Ne fiind ceva mai bun și estea au fost bune; pote mai bune ca cele de acasă luând în considerare împrejurările.

După prânz se aședă lângă mine hotelierul și mi arată un munte mare din apropiere.

— Privește — te rog — numai cum fumegă „Gespenstberg“-ul (muntele ispitelor).

— Și apoi înamnă asta ceva? întrebă eu.

— Cum domne n'ar însemna? Din asta va fi ceva reu, și încă un mare rău; decâte ori fumegă virful muntelui tot deuna să stărnesc furtuni urite mai adeseori rupeți de nor, când mătură tot. Apele es din alvii și ne duc tot fânul și toate

vitele. Veți d-le, vitele cari is la pășune sus au simțit pericolul, pentruca vin în jos, cea mai mare parte is deja la polele muntelui.

— Dar dacă e timp frumos? Atunci tote pe virful muntelui. Și dacă e înorat vitele merg în sus e sigur că va fi vreme frumoasă. Postesce numai și privește.

Și intradever animalele pășteau jos la polele muntelui.

Domne feresce să se suie cineva acum pe munte, acela nu ar mai ajunge viu jos. Sufletele blăstămate cam pe vremea asta își tin sfaturile în jurul crucii. Furtunile vin de comun noptea și când fulgeră și trăsnesce mai tare atunci umblă duchurile muntelui.

Bun, gândi eu, bătrânul a apucat calea cea bună, il ascult; mi va spune întreaga istorie după credința lui.

Dar nu mi-a putut spune din tote numai atâta, că de câte ori fumegă muntele tot deuna e rău; și asta pentruacea așa fiindcă suielele blăstămate, duchurile muntelui acolo se adună și înșală pe călători cari umblă pe acolo când în formă de capră sălbatică și

când ajung la locul blăstemat il împung în prăpastie. Mai pe urmă în anul trecut a cădut un călător în afuzime.

— Apoi betrâmul eu mă voiu sui pe virful muntelui.

— Domne feresce, dise bătrânul înspăimântându-se și făcându-și cruce. Să nu incerec d-nu pentru lumea asta, și apoi și dacă ai merge până sus așa te rătăcesci încât nu mai poți eși nici odată afară. Cum și poți gândi așa ceva. Mi pare foarte rău că țam vorbit despre asta.

Dar vedând că bătrânul are ceva dreptate întrucât era de tot înorat și putem aștepta ploie, am aminat escursiunea pe ziua următoare. Bătrânul s'a liniștit încâtva dar ca să se asigure mi-a spus că va vorbi cu un vânător, care știe drumul să mă însoțescă până la cruce.

Rugăciunea orfanilor.

Forțe bine, gândit eu. Totuși e mai bine dacă va fi cineva lângă mine; se poate se lunge sau cine știe ce mi se poate întâmpla dacă nu e nimeni cu mine să-mi dea mână de ajutor. Cătră sară inădever sau deschis cataractele cerului, tuna și fulgera încât vedend'o asta îți puteai face inchipuire despre „judecata din urmă”. De opt, de nouă ori răsuna prin munți trăsnetul; un resunet înfricoșat încât te apucau toți fiorii.

În ziua următoare des de dimineță m'a trezită hotelierul spunându-mi că vânătorii așteaptă deja. Un pătrar de oră și eram pe drum. Hotelierul și după ce ne-am depărtat îmi mai strigă odată se am grijă și se mă întorc norocos acasă.

Vedeți d-le — îmi dăse vânătorii — se face omul ori și ce nu-i poate scote poporului din cap credințele este; sta se jore că sus pe munte se adună duchurile și acolo își jocă horele vrăjitoarele.

— Și carei cauza acestor credințe?

— O istorie păstorească simplă dar cu sfârșit de tot tragică dăse el. După cum știți pote, animalele de casă iarna-vara is afară în munți în păduri. Colo deasupra lângă ruptura aceea e o colibă păstorească. Încă moșu îmi povestea cum odată întâmplarea duse o fetiță frumoasă — cea mai frumoasă — din sat până sus pe vârful muntelui, pre unde om nu umblă, pre

unde numai căprioarele sărind de pe stâncă pe stâncă înșală vânătorii pre drumuri neatînse decât de vânt. Adunând flori se perdu de soțele ei, rătăci mult prin pădurile întunecoase până când în sfârșit ajunse la un luminiș unde un tiner păstor se juca cu mei.

Fetița își împreună mânuțele-i mititele privi atât de frumos, atât de rugător în ochii tinerului păstor — și își spuse nenorocirea. Păstoriul o mângăie și îi promise că îndată ce va răsări soarele va conduce-o acasă la părinți. Îi oferii apoi lapte cald de capră, unt proșpet, pâine, fragi și smetură de curând culesă; făcu foc ca se nu îi fie frig în aerul rece al sării; îi pregăti în colibă un pat de fân mole mirositor er el să culcă înaintea colibeii ca să-i fie de pază. Îi păru așa de bine sormanului păstor că o ființă veșuitoare a ajuns la el. La el nu merge decât odată în săptămână tatăl său sau mamă-sa ca sei ducă pâine și să-și ieie brânza, untul și laptele de pe o săptămână. Sara înainte de a se pune la odihnă el îi povesti multe feliuri de legende despre zinele munților, despre spiritele bune, despre Fata blăstămată, care s'a prefăcut în căprioară și așa rătăcesce prin păduri.

(Va urma)

(După Schmiedt) de **Porumbel**.

Comuna Bucium-șasa.

Amanta mea!

„Cel ce trăeșce fără iubire, e mort de viu!”
Proverbial

Venus ri-e cunoscută
În frumsețā întrecută?
Dar amanta mea alēsa
E mai mândră, mai frumoșă!

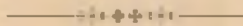
Pe Minerva o știți bine,
Mai cu minte între zine?
Dar cu mult mai cultivată,
E amanta-mă adorată!

Admirați pe noue muze,
Farmece avēnd pe buze?
Dar amanta-mă adorată,
E cu mult mai fermecată!

De voiți înțelepciune,
Fericire, sfaturi bune;
Zâne nu luați în samă,
Ci veniți la alor mamă!

Mama lor-e-amea alēsa,
Vecnic tineră, frumoșă,
Fericire pōrtă'n polă
Numele-î este școlă!

P. Turcu.

O nouă metodă de a grava în sticlă.

În cele următoare dăm cetitorilor „Rev. Il.” o nouă metodă de a grava sticla.

Metoda e foarte simplă, ușor de executat și rezultatul sigur.

La executarea acesteia avem trebuință de o cutie de lemn de circa 20—30 c. m. lungime, a cărei pereți sunt astfel întocmiți încât să pot trage în sus și jos, ca să putem ușor așeza obiectul ce vom a grava, în cutie. — În lăuntrul ei sunt întocmite cârlige sau rudișote cu ajutorul cărora se putem înțepeni tablele de sticlă ce vom a grava.

Să luăm o tablă de sticlă pe care vom a grava d. e. un monogram :

Procedura e următorea :

Sticla o spălăm bine și o poleim cu cretă zdrobită fin.

Mustra (în cazul de față monogramul) o desămnăm pe hârtie bună și tare de scris apoi acele părți pe care dorim a-le obține gravate în sticlă le luăm afară cu un penicel ascuțit. Hârtia o lipim cu un clei bun pe tablă dar cu atențiune mare, ca toate părțile, cu deosebire marginile figurei (monogramului) tăiate se fie bine lipite. Dacă ici sau colo stă ceva colțisor, trebuie netezit, iar părțile goale a sticlei (care se văd prin tăeturile făcute în hârtie) trebuie se fie absolut curate.

Băgăm acum tabla astfel întocmită în cutia și o înțepim pe un perete al acesteia ușă, ca partea ce e a-se grava rămâne în lăuntrul cutiei (adeacă dosul tablei vine lipit de peretele cutiei.)

Turnăm în cutie șireduri de pușcă, mai mari sau mai mărunte după-cum vom ca gravarea se fie executată mai dur sau mai fin ; precum și pulvere de : schmirgel.

Încuim cutia bine și o scuturăm timp îndelungat, până când figura e bine gravată. Apoi luăm tabla o spălăm și lucrul e gata.

Gravarea pe acesta cale e a să esplica în modul următor ; în urma scuturării îndelungate moleculele de schmirgel întră în

plumbul mole al șiredurilor așa că un șired privit prin o sticlă măritore ni-se presintă ca un scain mare. Aceste molecule, în urma scuturăturii și a greutatei singuraticelor șireduri frecându-se de sticlă acolo, unde acesta e golă o șgărie și astfel se execută așa zicând automatice gravarea.

Modelul lipit pe sticlă, după-ce ne-am convins că e destul de bine gravată, se poate ușor lua jos udând sticla cu apă care o moie îndată hârtia și așa o putem ușor deslipi.

a

Topogravură.

Sub acest titlu e cunoscută acea procedură, carea se folosesc de către biroul de fortificații din Paris pentru a executa posări și reproduceri carto-și topografice. Ca o noutate interesantă mai la vale descriem procedura după cum mi-o comunica șeful corpului de genie *De la Roé* :

O placă de zink, nu prea grosă, se obduce cu asfalt sensibilizat, se espune timp îndelungat (sau punând placa sub desennul transparent, sau sub un diapositiv) și se desvoltă (ca ori ce placă sensibilă) în o scaldă de oleu-de-terpentin. Părțile, care nu au fost influințate de lumină se disolvă cele influințate rămân. Dacă turnăm acum pe placă o fluiditate de gravat, obținem o placă gravată a cărei afunzimi sunt abia de ajuns spre a lua negreala. După încercările făcute cu aceasta procedură, se spune că rezultatul este escelent, copiile foarte curate, iar placa este foarte ținătoare și pote suporta fără nici un defect mult de copieri.

În numerit proximi o se mă ocup mai pe larg cu descrierea productelor zinkiografice, cu atât mai vârtos, că aceste ne interesază a le cunoșce, ca să ne putem face o idee chiară despre modul cum se pregătesc clicheele adt deja lățite în totă lumea.

Nițu.

DE ALE POPORULUI.

Descântec de dragoste.

Lună luniță,
Dămnă domniță,
Cu fața albă
La lume draga,
Tote le vezi
Pe min' me vezi
Că 's supărată
Că 's intristată,
Ori beteag

Că m'o lăsat
N. N. Cel drag.
Na ăst sbicuț,
Sui în căruț
Mi'l adă ori cum
Ori supărat
Ori voios,
Ori sănătos,
Că mi drag

Ca ochii din cap.
Lună luniță,
Bună luniță,

Firea-i cum îi fi
Ad' pe badea-aci
Că de-nu-oiu muri.*)

Theodor A. Bogdan.

* Fata cea lăsată, ia un sbicuț de cânepă, împletit în trei scordți, se duce în grădină, unde se îndreptă către lună și zice de trei ori acest descântec în trei zile după oală.

Descântecu acesta se pote dice numai sara când e lună plină.
Audiță în Jabenita.

Povestea cu Ionică Făt-frumos, Strâmbă-lemnă și Sfarmă-petră.

Era o femeie și n'avea copil; și domne cum mai dorea ea se aibă, că așa-i omul, dorește ceea ce n'are. Numai întruna din zile s'a dus în pădure, și a rupt dintr'un copac o crângă, care de la un loc, se împărțea în două. Și-a îmbrăcat ea crângă ceea așa: la capătul mai gros (singur) i-a făcut capul; iar la capătul mai unde se împărțea în două i-a făcut picioarele. După ce a îmbrăcat-o așa, păpușa cea pus'o într'o albiuță și a început s'o legine cântându-i.

Pe atunci umbla D-zeu și cu sf. Petru pe pământ. Și cum umblau ei pe colo, pe din colo, numai s'a întâmplat că o dat și peste femeia cea. Și a întrebato:

- Ce faci femeie hăi?
- Ce să fac? I-a legan copilul ăsta.
- Da bun copil ai de nu plânge de fel
- Bun.
- I-a se-l vedem și noi, țise D-zeu.

Acum femeia vădând, că n'are încât și trebuie se spună drept țise:

— Da, eu totă rușinea se ve spuie drept: Nu-i copil, ci-i o păpușă, care o legan și eu așa, ca se-mi mai trecă de dor de copil.

Atunci D-zeu, vădând cătu-i de duioasă femeia aceea după copil cu puterea s'a cea ne mărginită, căci lui toate îi sunt cu pulință, prefăcu păpușa cea în copil ca toți copii, care creștea ea din apă. Cât creștea ai noștri în 7-8 ani, acela creștuse, ca cât ai clipi din ochi; că mă rog, era puterea D-zeiască la mijloc, pe care noimuritorit, pământeni și păcătoși, nu suntem în putere s'o judecăm.

I-a desvâlesco-l, cu totă rușinea, țise D-zeu, se-l vedem și noi. —

Și l'a desvilit femeia cea, că n'a avut în casă și-a găsit în locul păpușei un copil — ca toți copii.

Acum a vădit ea, că cei doi moșnegi sunt D-zeu și cu sf. Petru. —

- Acum se ț-i botez eu, țise D-zeu.
- Boteză-l, respuse femeia.

Și l'a botezat D-zeu și i-a pus numele Ionică Făt-frumos. După botez iar a creștea vădând cu ochii, așa că în cate-va zile, s'a făcut flăcău de înșurat și pace. Și flăcăul ăsta era așa de frumos, că la sora te puteai uita, da la dansu ba. Dacă s'a făcut mare a țis.

- Mamă fa-mi o azimă de făină de grâu.
- T'oi face, dragul mamei!
- Și i-a făcut. Dacă i-a făcut el — ă e a țis:

— Mamă, pune-mi-o în traistă, ca eu mă duc în totă lumea asta unde m'a îndreptă D-zeu, și pune o batistă albă în copacul cutare — era un copac înaintea lor — și când îi vede batista plină de sânge, se scii, că eu am murit, și să-ți iei grija de la mine.

După asta și-a luat traista la șold și s'a dus, s'a dus, până a ajuns într'o pădure. Acolo a rupt o varga dintr'un copac; ă e când a rupt'o, ea a făcut troșe și a audit un pădurariu, și a țis:

- Măi, care-i acela?
- Eu-s, măi, a țis Ionică Făt-frumos.
- Da cine ești tu? îl întrebă pădurariu.
- Măi, eu-s Ionică Făt-frumos. Da tu cine ești? țise Ionică.
- Eu-s Strâmbă-lemnă, respuse pădurariu. Măi, hai să ne prindem frați de cruce, țise Strâmbă-lemnă.

— Hai, măi, respuse Ionică.

Și au făcut pre cum au țis.

După asta au mers, au mers, amândoi prin pădure până au ajuns la o fântână. Dacă au ajuns acolo Ionică au vrut se bea apă din fântână. Atunci unul din fântână, i-a șters o palmă de-a vădit scântei verzi, nu altă, înaintea ochilor. —

- Măi, cine ești tu? îl întrebă Ionică.
- Măi, eu-s Sfarmă-petră. Da tu cine ești?
- Măi, eu-s Ionică Făt-frumos.
- Măi, hai să ne prindem frați de cruce. —
- Hai, măi, respuse Ionică.
- Și s'au prins toți-trei frați de cruce.

Dacă s'au prins toți frați de cruce, au pornit'o cu toți la drum. Ș-au mers, ș-au mers, până au dat de un câmp tare frumos,

care nu-i mai vedei marginile cu ochi. Strâmbă-lemnă aducea lemne, Sfarmă-petră aducea petra; ă e Ionică lucra; și au făcut o casă, cum or fi făcut'o, bine, bine nu știu, că n'am fost chiar acolo. După-ce au isprăvit lucrul, s'au dus cu toți la vânat și au vânat ce or fi vânat... Și au adus vânatul acasă și au pus pe Strâmbă-lemnă să facă mâncare: ă e Sfarmă-petră și cu Ionică, s'au dus ă e după vânat. În urma lor pe când făcea mâncarea Strâmbă-lemnă, a venit un moșneg cu barba până în pământ și-a țis:

- Holeleu, măi, ce foc bun ai?
- Bun moșule, respuse Strâmbă-lemnă, vin și te încăldește.
- Și-a venit moșnegul și s'a încălzit. Dacă s'a încălzit a țis:
- Holeleu, măi, ce mai mâncare bună ai?
- Bună moșule, i-a și mănăncă.

Și-a mâncat moșnegul, cela, a mâncat, până a mâncat totă mâncarea și s'a dus, unde s'a fi dus el. Da Strâmbă-lemnă

Un ris.

în urma lui, s'a apucat se facă altă mâncare în grabă și a pus niște carne să se frigă, a pus de mămăligă și se apucă se măture prin casă. Și când făcea el așa, vinură și cei doi frați ai lui.

— Măi, n'ai mai gătit mâncarea? îl întrebă ei.

— Nam gătit, respuse el, că uite până am pus mâncarea la foc, până am măturat prin casă, s'a întârziat.

— Bine mai, respuse ceialaltii.

— Măi, țise Sfarmă-petră, duceți-ve voi la vânat și eu rămân se fac mâncare.

Și au plecat ei la vânat. Dacă au plecat, Sfarmă-petră a măturat prin casă, a așezat pe paturi și după asta a pus mâncarea la foc. Și când aproape se fie mâncarea fertă, a pus și ceamul de mămăligă. Și când resturna mămăliga pe masă ă e a venit moșnegul cela și a țis:

- Holeleu, măi, ce foc bun ai?
- Bun moșule, vin de te încăldește.
- Și a venit și s'a încălzit. Dacă s'a încălzit a țis:
- Holeleu, măi, ce mâncare bună ai?
- Bună moșule, i-a și mănăncă.

Și cum s'a pus javra cea pe mâncare, și a mâncat, și a mâncat și pe urmă a fugit. Vorba cea; „Cum si-o face omul singur, nici dracul nu i-o face”

În urma lui Sfarmă-petra mătură de grabă, așadă prin casă și pentru-că nu mai avea când ferbe altă mâncare, pusă de mămăligă și nisee carne să se frigă. Pe când lucra el așa, viniră de la vânat și cei doi frați a-i lui și-l întrebară:

— Măi, n'ai gătit mâncarea?

— N'am gătit, măi, că uită până am diridicat prin casă, până am măturat, până una, alta s'a întârziat și pace.

— Bine, respunseră ceialalți.

— Măi, di-se Ionică, i-a duceți-vă și voi la vânat și se rămân și eu să fac mâncare.

— Bine măi.

Și au plecat eia la vânat. Ionică în urma lor a deridicat prin casă, a măturat și a pus mâncare la foc. Și când a fost fertă, a pus ceumul de mămăligă, și când a resturnat mămăliga pe masă, numai hop și moșnegul știu ca când ar fi tras cu bobii și a dis:

— Holeleu, măi, da bun foc ai.

— Bun, moșule, da nui pentru d-ta

— Holeleu da bună mâncare ai.

— Bună, moșule, da nu-i pentru d-ta

Acum Ionică s'a preceput de ce ceialalți nu au putut găti mâncarea: da și moșnegu s'a priceput, că Ionică nu-i prost ca ceialalți.

— Ia moșule și mănâncă o lăcă.

Și s'a pus moșnegu pe mâncare.

— Nu bei și vrem păhar de vin? îl întreabă Ionică.

— Beu cum se nu beu respunse moșnegul; ce mă mai întrebă că numai bolnavii se întrebă.

Și s'a dus Ionică și-a luat un păhar cu apă și a adus-o și i-a dis:

— Uite moșule bea un păhar de vin alb.

A luat moșnegul păharu să bea și când se-l dea peste cap l'a apucat Ionică de barbă și l'a târit afară. Da afară avea un copac mare, și l'a crepat puțin și l'a pus cu barba întrânsul înhămându-l bine, ca se-l ție așa până or vini și ceialalți frați; și după asta s'a întors în casă. Numai la vremea mesei vin și cea. Dacă au vinit le au pus mâncarea pe masă se mănâncea dicându-le:

— Uite, măi, eu am putut găti mâncarea la vreme.—

Acum ceia s'au priceput, că Ionică a făcut, ce afăcut moșnegului. După mâncare făcându-se sară, s'au culcat. Dimineața Ionică eșind afară n'a mai vedut copacul acela; moșnegul îl smulsese din pământ și fugise cu densul. Moșnegul a târăit copacul cum l'a fi târăit noptea până la borta lui. Și Ionică cum s'a sculat s'a luat cu frații sei pe dăra copacului și s'a dus până la gura bortei lui. Pe borta ceea dacă se ducea cine-va, ajungea pe lumea cealaltă. Acolo Ionică a făcut cu frații sei o funie lungă, lungă din papură. Dacă a făcut funia a dis Ionică fraților sei:

— Măi, legați-mă cu funia pe subsorii și-mi dați drumul în borta asta să vedem este moșnegul acolo ori nu?

Și l'au legat ceia și iau dat drumul. Și a mers, și a mers Ionică, până a ajuns la bordeiul moșnegului. Și moșnegul avea 3 fete, care ședeau sub un pom și cosău. Da fetele cum l'au vedut, i-au dis:

— Ce cauți pe aici, că tata când a vini șite-a vedea, te omoră, că uite — vedi — polobócele cele cu apă? În cutare poloboc are apă mortă și în cutare are a, a vie. Și cum a vini, are se bea apă vie și are să se întărească și te omora.

— Bine, l'as, că nu mă omoră.

După asta — D-deu i-a dat în gând lui Ionică, a mutat polobócele cu apă unul în locu altuia. Și moșnegul când a vinit și ne știind, a beut apă mortă credind, că-i apă vie și a murit. — Și dacă a murit. Au dis fetele lui Ionică:

— Ei acum, ai omorit pe tata, ce faci cu noi?

— Las, că vă așed eu și pe voi, n'o se rămâneți așa.

După asta a luat el fetele și s'a dus cu densesle la gura bortei. Atunci Sfarmă-petra și cu Strâmbă-lemne au simțit, că vrea să iasă Ionică afară și-a dat drumul funiei. Ionică a legat fata cea mai mare și ei au tras-o la densul. Da el când a legat i-a dis:

— Când îi ajunge afară — dincolo, — și te-a întreba

cine-va a cui esci, tu se respind, că esci a lui Strâmbă-lemne și se spui se mai dea drumul funii, că mai este cine-va se vie.

Și cum a învățat-o, așa a și făcut.

Și au lăsat ei funia iar și Ionică a legat fata cea mijlocie și i-a spus, ca când a ajunge pe lumea ceialaltă și a întreba-o cine-va a cui-i, se spună că-i a lui Sfarmă-petra; și se le spue, se mai lese funia, că mai este cine-va se vie. —

Și cum o învățat-o, așa a și făcut.

Și au lăsat ei funia și Ionică a legat-o cu funia și pe cea mai mica și ia spus, că dacă a întreba-o cine-va a cui-i, se spue, că se ține de surorile ei; și i-a spus se le spue se mai lese funia se iasă și el — Ionică. Și cum a învățat-o, așa a și făcut.

Da fata cea mai mică, cât au stat cu Ionică, a purces îngreunată. Cum a eșit ea afară și a vedut-o frații lui Ionică, că este mai frumoasă, ca surorile ei, ei s'au priceput, că ea o să fie a lui Ionică și de aceea a vrut să-l omore. Așa când a lăsat funia ea se iasă Ionică, a legat de capătul ei un bolovan — mare cât tote dăilele — și cât ai rupe un păr din cap, de nu l'a omorit. D-deu i-a dat în gând de s'a dat la o parte după asta el s'a pus o săcură la șold și s'a dus până au ajuns la nisee pui de pajură. Pui eia cum l'au vedut, ia-u dis:

— Vai-de-mine om pămenten, avem aicea la o fântână un balaur, și de câte ori se duce mama de a casă, scote câte un cap ea se ne mănânce. Atunci ei s'a dus cu săcurea la fântâna aceea și balaurul când scotea câte-un cap ea să se ducă la pui și să-i mănânce el il tăia. Și tot așa până i-a tăet 7 capete și a făcut 7 grămești de carne. Dacă a făcut grămeștile cele de carne, s'a dus la pui. Atunci pui știind cea făcut el, i-au dis:

Vai-de-mine, ce-i de făcut, că mama când a vini și a vedea că ai tăet balaurul, are să te înghită și pe urmă are să te facă și mai frumos de cum esci.

Și numai l'au pus sub aripele lor, ea să nu-l găsească. Și a vinit pajura și vedând pui că trăese, le a dis:

— Dragi mamei, cine v'au seos?

— Dapoi dacă l'om spune ce-i face?

— Nu-l omor, nu-i fac nimic; numai îl înghitese și-l fac mai frumos de cum este.

— Apoi a apucat i-a în colo.

Atunci pajura cu gura deschisă, apucă întru acolo, să-găsască. Și ne găsindu-l, s'a întors înapoi și a întrebat:

— Nu-i într'acolo, în cătro a apucat?

— A apucat i-a încolo.

Atunci pajura în cătro îi aretase. Și în urma ei vorbeau pui cu Ionică.

— Măi, ce se facem se te spunem?

— Spuneți-me se vedem ce mi-a face.

Și când sa întors înapoi pajura, l'au seos pui de sub aripi. Atunci ea a dis.

— Ei dragii mamei de ce m'ați făcut de am umblat atât și nu mi la-ți seos dintr' întâi?

Atunci pajura de bucurie, la înghitit și la făcut și mai frumos de cum era. Dacă la făcut l'a întrebat:

Ei acum, ce să-ți fac, ce să-ți dau, pentrucă m'ai seăpat pui.:

— Ce să-ți cei? Ce să-mi dai? Se me scoti de pe lumea asta afară pe ceialaltă lume.

— Te scot. Da să-mi pui pe spinare cele 7 grămești de carne din balaur, un vas cu vin și se încăleci pe mine și când oi întoree înapoi capul. să-mi dai în gură câte-o bucălică de carne și câte un păhar cu vin, și te scot.

Și-a făcut Ionică cum a dis pajura.

Și a mers, și a mers, până aproape de gura borți; și când se ajungă pe lumea astaalaltă, numai a isprăvit carnea, dar vin a mai avut puțin. Atunci pajura întorecând capul să-i dea mâncare, el i-a dis: — Maistăi puțin să i-au. —

Acum el a tăet de pe la șolduri și de pe airea pe unde avea carne macră, și i-a dat ingură și pe urmă i-a mai dat și un păhar cu vin. Și când a înghitit carnea, l'a și sverlit pe lumea asta. Dar înțelegând, că carnea ce-i dădu: e îi dela dînsul, îi di-se:

— Ei ce n'am știut eu, că-i așa de dulce carnea de om pămenten, că te mănăcam de mult.

După asta Ionică porni spre casele unde ședeau Strâmbă-lemne, cu Sfarmă-petra și cu fetele moșnegului. Dar pe fata cea mică a moșnegului, frații lui Ionică o pusese acolo bucătăresă

la surorile ei. Acolo ea născuse un băet, care făcându-se mare, frații lui Ionică, îl puseseră să păzească porcii. Acum Ionică înainte de-a ajunge la dânsii, găsind băetul cu porcii pe câmp, înțelesese tot, și-i duse:

- Saaaracă lume, pe tine te-a pus la porci?
- Pe mine?
- Da măta ce face?
- Li bucătăresă.
- Hai cu porcii acasă.
- Daapoi nu merg, că mă bate.
- Haide, măi, ce-ți dic eu.

Și au dus porcii acasă. Acolo băetul a dis:

- Porcii eștea nu intră la ocol, până nui seruți...
- la săi sărut eu duse, Ionică. —

Și a luat o ghiogă și când a dat într'o scrofă, toți porcii

au fugit în ocol. După asta băetul și cu Ionică au intrat în casă la Strâmbă-lemne și Sfarmă-petră. Acolo în casă disă:

— Apui bine măi, de ce mi ai pus băetul la porci, și femea bucătăresă? Ai crezut, că n'am să mai viu eu și că m'ai omorit? Tot de voi are să fie reu. Acum ce voiți voi să facem? Eu dic, să mergem afară și se svirlim cu sabia în sus și care a fi vinovat, în acela a cădea sabia și l'a tăia și-a muri.

— Bine măi, duseră ceialalți.

Și au eșit ei afară și a svirlit întâi Strâmbă-lemne cu sabia în sus și a cădut înapoi și i-a tăiet capul și-a murit: și a svirlit și Sfarmă-petră și i-a cădut în capul lui și a murit și el. Vorba ceea: „Dreptatea esă la lumină, că untul de lemn deasupra apei.“ După asta Ionică a măritat soțiile fraților lui-Cumnatele sale; er el a trăit mult în fericire, și a fi trăind și adî cu soția lui, de n'a fi murit.

Ș'am încălecat pe o șea și v'am spus'o așa.

CRONICA.

D-șora Letiția Vlasa a deschis un atelier de croitorie pentru dame, în Strada-nouă nr. 32 din Bistrița, unde se gătesc tot felul de toalete pentru dame cu cele mai moderate prețuri. Recomandăm deci cu totă căldura stimabilelor noastre cetitoare părtinirea acestui atelier românesc.

O statistică din Roma. În Roma sunt 20 cardinali, 35 episcopi. 1369 preoți, 2832 călugări și 3215 călugărițe, cu totul deci 6481 între 400.000 locuitorii. Tot la 61 locuitori se vine deci 1 spiritual. Biserici sunt în Roma 400, er mănăstiri și capele nenumărate.

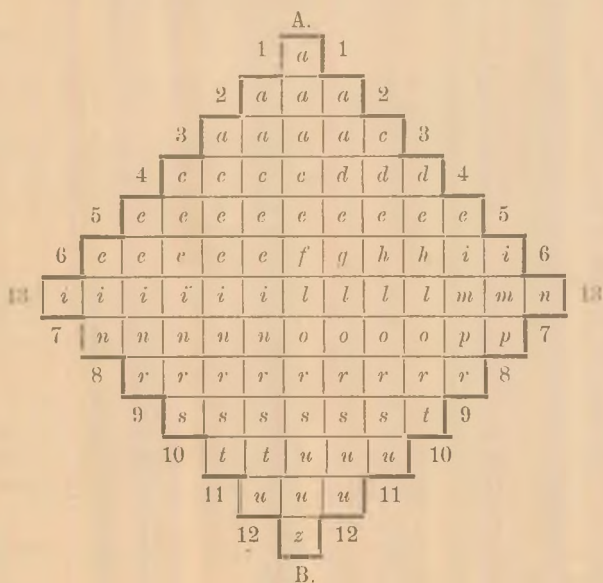
Incoronarea noului rege al Engliterei, Eduard VII. după-cum se anunță din Londra, se va face în 20 Iunie anul : urinte.

Femeile germane și vama pe cereale. Fiind vorba de urcarea vămii pe cereale în Germania, damele berlineze au ridicat în public un energie protest în contra acestei tendențe. Proiectul lor se termină ast-fel: „Noi, femeile germane, nu vom, ca articlii de hrană să se scumpească în chip artificial și ca prețul pânel, singura hrană a sârmanului popor, să se urce mai mult. Dacă cuvântul nostru nici n'ar ve ponderositatea hotăritoare, noi vrem, cel puțin, prin intruniri în masse, prin petiții și prin nenumărate iscălituri se dăm expresie voinței noastre“.

Pasul danelor germaue în această privință e, în adevăr, laudabil și le servește num i spre cinste. Glasul lor, spus la această chestie, nu e al femeilor politisătore, ci e glasul bunelor econome, cari înțeleg rostul casei și greul vieții în familie, mai virtos între împrejurările de azi

Gâcitură magică.

de: Alex. Tințariu.

Literele din această figură, să se aranjeze astfel, că cetind dela istânga spre dreapta să dea nume de următorea inscenare

- 1—1 O literă din alfabet.
- 2—2 O măsurătoare a timpului.

- 3—3 Un cataract al Nilului.
- 4—4 Un mare literat românesc.
- 5—5 Un oraș în Franția.
- 6—6 O musă.
- 7—7 Conume familiar românesc.
- 8—8 Un renumit pictor Francez.
- 9—9 O musă.
- 10—10 Un nume bărbătesc.
- 11—11 Un adjectiv.
- 12—12 O literă din alfabet.
- 13—13 Un poet român; tot acel nume rezultă cetindu-se și dela A—B.

Deslegări de gâcitură.

Deslegarea Acrosticomului din nr. 3

La deslegat bine d-șorele: Silvia Borlea și Silvia Stoica Cuiedi precum și domnul Ioan Neagoș comerciant în Monor. acerar nume nu sa publicat în numărul trecut din cauza întârzierii.

Gâcitura din N-r 4 de L. Ganea.

A deslegato bine domnele și domnișorele: Maria Peri învățătoareasa Barna;

Pre cum și Domnii Nicolae Călnicean inv. Ciclova, Andreiu Bugnariu practicant la posta și telgraf în Karczag; Leon Cehowschi inv. sup. în Sadova-Gura.

Ilustrațiunile noastre.

Trei ilustrațiuni decorează paginile revistei noastre din numărul present.

Visul pre care tote felele îl doresc ca să se implinescă. Orfanii de a căror sorte toți ar dori să fie scutiți.

Și o comună românească din munții apusenii locuită în mare parte de baieși români metalurgi ce scot din sinul pământului aurul după care toți omenii râvnese atât de mult cu dorul ca să se îmbogățescă.

POSTA * * *

* * * REDACȚIUNEI.

Ciclovantul. Vom publica trimite numai.

La mai mulți. Tablourile comandate vi sa expedat cu posta prețu lor lam primit cu mulțamită.

La mai mulți. Pentru preoți competențele reclamate am făcut pași de lipsă, veți primi în zilele acestea deslușiri de-a dreptul de la locu competent, de pagubă nu-ți rămânea la nici un cas